

ної видавничої справи України та захисту українського інформаційно-культурного простору; 4) реалізації комплексу протекціоністських заходів пріоритетної підтримки національної видавничої справи; 5) вивчення та впровадження у практику досвіду державної політики країн ЄС у видавничій справі та європейських стратегій підвищення конкурентоспроможності національної друкованої продукції.

Голова В. В.
НТУ «ХП»

УЧАСТЬ ПРОФЕСОРА ОЛЕКСАНДРА ПАВЛОВИЧА ЛІДОВА У ОБЛАДНАННІ ГАЗОВОГО ЗАВОДУ ХТІ

Одним із найбільших технологічних інститутів, що займалися підготовкою молодих спеціалістів для у Наддніпрянській Україні наприкінці XIX ст. став Харківський технологічний інститут. Чільне місце у навчанні інженерів належить професору хімічної технології ХТІ Олександру Павловичу Лідову. Він одним із перших вказав на важливість застосування у доменному виробництві нафтогазових генераторних печей конструкції відомого у той час інженера П. І. Лазарєва. О. П. Лідов наголошував: на оригінальний прийому отримання нафтового газу у печах, що досліджувався П. І. Лазуревим на промисловому виробництві у м. Баку. Цей прийом загазованості нафти використовувався на більшості металургійних заводах країни. Тому, науковець наголошував на використанні неврахованих статистикою значних обсягів виробництва та використання газу у металургійному виробництві.

Ще у 1890 р. для ХТІ актуальним стало питання створення міні-газового заводу для опалення приміщень. Реалізація цього заводу була покладена на тоді ад'юнкт-професора Олександра Павловича Лідова. Завдяки його діяльності у короткий термін було завершено обладнання газового заводу. З одного боку газ став забезпечувати опаленням та освітленням аудиторії та лабораторії інституту. Також на підприємстві відбувалася підготовка фахівців з газової справи. Окрім того, що професор фактично створив газовий завод у ХТІ, вчений надавав консультації щодо створення газових заводів у Харкові та Харківській губернії.

Так, науковець використав свій досвід створення газового заводу ХТІ у наданні консультації щодо будівництва такого ж заводу на тери-

торії Катеринославського вищого гірничого училища у 1907 р. Коли директор училища запросив відомості щодо побудови газового заводу ХТІ, науковець у відповідь доповів, що при вступі на посаду завідувача газового заводу ХТІ будівля була вже встановлена, тільки внутрішнє обладнання було у повністю незадовільному стані. Вчений вказав на були зіпсовані піч та реторти скоріш за все через вибух, холодильників і екстау-стерів взагалі не було на виробництві, як і обвідної мережі труб, газові годинники проржавіли, басейни при газгольдерах не тримали води. Ним був проведений ремонт заводу у 1890–91 рр., все поламане обладнання вчений замовив із-за кордону. Тому, з 1891 р. газовий завод працював вже у повну потужність.

Таким чином, О. П. Лідов став одним із найкращих фахівців з газової справи у Наддніпрянській Україні наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст. Теоретичні розробки Олександра Павловича Лідова у галузі газової справи органічно поєдналися з його практичною діяльністю у ХТІ. Тому, основним із його практичних досягнень вважають повернення до життя газового заводу.

Гончаренко О. Г.
НТУ «ХПІ»

ПРОВІДНИЙ ВЧЕНИЙ-ЕКОНОМІСТ МИХАЙЛО ІВАНОВИЧ ТУГАН-БАРАНОВСЬКИЙ

Наукова спадщина вченого становить близько 140 великих праць, що торкаються майже всіх ділянок економічної науки. Найбільше значення має його теорія періодичних криз, вивченню яких він присвятив низку праць, що появилися і в перекладах на німецьку та французьку мови і здобули йому світове ім'я. Справді, Михайло Туган-Барановський був одним з перших у світовому масштабі, хто, усвідомлюючи обмеженість і недосконалість як суто ринкових, так і планових регуляторів, пропонованих ортодоксальним марксизмом, висунув концепцію їхнього синтезу. Його ідеї відіграли важливу роль у відродженні нормального економічного життя в роки НЕПу, однак наприкінці 20-х років цей напрямок розвитку економічної науки був розгромлений більшовицькою владою. А його оригінальні твори з проблем грошового обігу, аграрних і